Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.3.46.2025
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałkini,

w odpowiedzi na oświadczenie senatorskie Pani Magdaleny Kochan w sprawie umieszczenia polskiego dziecka w holenderskiej rodzinie zastępczej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Przepisy krajowe regulujące procedurę konsultacji dotyczących umieszczenia małoletniego w pieczy zastępczej w Polsce na podstawie orzeczenia organu państwa obcego weszły w życie 27 sierpnia 2018 r. Wynika ona z przepisów rozporządzenia Rady (UE) 2019/1111 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę[1]. Rozporządzenie to zastąpiło art. 56 rozporządzenia nr 2201/2003. Stosowne przepisy zostały wprowadzone do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej[2] i do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (dalej: k.p.c.)[3], w szczególności w postaci art. 579 ze znaczkiem 4 k.p.c.

Sprawy dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej, w tym związane z transgranicznym umieszczaniem dzieci w pieczy zastępczej reguluje również Konwencja o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej i środków ochrony dzieci sporządzona w Hadze dnia 19 października 1996 r.[4] (dalej: Konwencja). Zawarto w niej regulacje w przedmiocie współpracy z państwem trzecim w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej. Mają one zastosowanie m.in. do:

- ustalania państwa, którego władze są właściwe do stosowania środków zapewniających ochronę osoby lub własności dziecka;
- ustalania, które prawo jest właściwe i ma być stosowane przez władze państwowe w wykonywaniu ich jurysdykcji;
- ustalania prawa właściwego w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej;
- zapewniania uznawania i stosowania takich środków ochrony przez wszystkie umawiające się państwa;
- ustalania takich zasad współpracy między władzami umawiających się państw, które są niezbędne do osiągnięcia celów konwencji.

Zgodnie z artykułem 5 ww. konwencji umocowane do podejmowania środków zmierzających do zapewnienia ochrony osoby lub majątku dziecka są organy sądowe lub administracyjne państwa, w którym dziecko ma ustalony zwykły pobyt. Wyjątki od tej zasady przewidziano m.in. w art. 7 i 8 tego aktu, na mocy których dopuszczalne jest przejęcie

[1] Dz. Urz. UE L 178 z 22.07.2019.
[2] Dz.U. z 2025 r. poz. 49.
[3] Dz.U. z 2024 r. poz. 1568.
[4] Dz.U. nr 172 poz.1158.

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

jurysdykcji przez państwo obywatelstwa dziecka, przy czym ostateczną decyzję w tym zakresie podejmuje organ państwa, w którym dziecko ma ustalony zwykły pobyt.

Ponadto, choć wskazane przepisy regulują transgraniczne umieszczanie dzieci, nie dają podstaw do pomijania przepisów prawa krajowego. Zakładają natomiast poszanowanie porządków prawnych państw członkowskich, przyjmując obywatelstwo i więzi z danym państwem jako istotne kryteria oceny.

Organem centralnym w zakresie działania konwencji jest Minister Sprawiedliwości. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie może wpływać na decyzje sądów ze względu na ich niezawisłość. Do zadań ministra właściwego do spraw rodziny należy monitorowanie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Aleksandra Gajewska
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/